

Sygn. akt : VU 1899/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2013 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Solecka

Protokolant: Klaudia Treter

po rozpoznaniu w dniu 07 marca 2013 r. w Legnicy

sprawy z wniosku J. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o ponowne ustalenie wartości kapitału początkowego, o obliczenie wysokości emerytury

na skutek odwołania J. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 26 września 2012 roku ***znak*** (...)

z dnia 27 września 2012 roku ***znak*** (...)

z dnia 10 października 2012 roku ***znak*** (...)

oddala odwołania.

Sygn. akt VU 1899/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 września 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ponownie ustalił J. Z. wartość kapitału początkowego na dzień 01.01.1999r. Do jej ustalenia przyjął 27 lat, 11 miesięcy i 27 dni okresów składkowych, tj. 335 miesięcy. Nie uwzględnił natomiast okresów: 23.04.1971r. oraz od 13.04.1973r. do 07.05.1973r., ponieważ wnioskodawca nie pozostawał wówczas w zatrudnieniu przed odbyciem służby wojskowej. Kapitał początkowy wyniósł 147.138,09zł.

Decyzją z dnia 27 września 2012r. O/ZUS w L. ponownie ustalił wnioskodawcy kapitał początkowy na dzień 01.01.1999r. wobec nabycia prawa do emerytury od 01.09.2012r. Wartość kapitału uległa przeliczeniu poprzez dodanie do okresów składkowych okresu równego różnicy pomiędzy wiekiem emerytalnym a faktycznym wiekiem przejścia na emeryturę (z dokładnością do jednego miesiąca), tj. 4 lata, 11 miesięcy, tj. 59 miesięcy (łącznie 394 miesiące okresów składkowych) Kapitał początkowy wyniósł 164.081,72zł.

Decyzją z dnia 10 października 2012r. O/ZUS w L. przyznał wnioskodawcy emeryturę od 01.09.2012r., tj. od miesiąca złożenia wniosku. Okres pracy górniczej obliczono według przelicznika 133 miesiące x 1,5 = 199,5 miesiąca. Na podstawie art. 183 ustawy emerytalnej wobec osiągnięcia wieku emerytalnego w roku 2011 wysokość emerytury została obliczona jako: 55% na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej i 45% na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej.

Ustalona w ten sposób emerytura okazała się mniej korzystna od emerytury powszechnej ustalonej zgodnie z art. 26, w związku z czym wypłacana jest jako świadczenie korzystniejsze emerytura powszechna.

W odwołaniach od powyższych decyzji wnioskodawca zarzucał, że nieprawidłowo pominięto przy ustalaniu kapitału początkowego, a w efekcie przy ustalaniu prawa do emerytury oraz jej wysokości, a także okresu pracy górniczej, okres odbywania służby wojskowej od 23 kwietnia 1971r. do 07 maja 1973r. Wnosił o ustalenie okresu pracy górniczej na poziomie 157 miesięcy zamiast ustalonych w decyzji 133 miesięcy. Wskazywał, że zgodnie ze świadectwem pracy i zaświadczeniem o zatrudnieniu i wynagrodzeniu w okresie tym pozostawał w zatrudnieniu i odbywał służbę wojskową, a zatem okres ten winien być traktowany równoważnie do wykonywania pracy górniczej. Wnosił o zaliczenie przy ustalaniu kapitału początkowego spornego okresu odbywania służby wojskowej w całości, co spowoduje konieczność ponownego obliczenia wszystkich parametrów potrzebnych dla obliczenia wysokości emerytury.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wnosił o ich oddalenie. Wskazał, że ustalając wysokość emerytury na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej przyjął do obliczenia okresu pracy górniczej według przelicznika 1,5 – 133 miesiące, natomiast okres służby wojskowej od 24.04.1971r. do 12.04.1973r. przyjęty na podstawie książeczki wojskowej został uwzględniony do stażu pracy jako okres składkowy.

Zarządzeniem z dnia 10 grudnia 2012r. sprawy zostały połączone do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny w sprawie:

J. Z. był zatrudniony w Zakładach (...) w P. od 03 września 1970r. do 19 grudnia 1981r.

W trakcie powyższego zatrudnienia wnioskodawca odbywał służbę wojskową od 24 kwietnia 1971r. do 12 kwietnia 1973r. Po odbyciu służby podjął zatrudnienie od dnia 08 maja 1973r.

Dowody: - dokumenty w aktach emerytalnych: świadectwo pracy, k. 4, w aktach kapitału początkowego: kserokopia książeczki wojskowej, k. 3, świadectwo pracy, k. 4,

Okres służby wojskowej od 24.04.1971r. do 12.04.1973r. został przyjęty przez ZUS na podstawie książeczki wojskowej i uwzględniony do stażu pracy jako okres składkowy.

Okresy: 23.04.1971r. oraz od 13.04.1973r. do 07.05.1973r. nie zostały uwzględnione do wyliczenia kapitału początkowego, ponieważ wnioskodawca nie pozostawał wówczas w zatrudnieniu przed i po odbyciu służby wojskowej.

bezsporne

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania nie są uzasadnione.

Sporna w niniejszej sprawie była kwestia, czy okres odbywania służby wojskowej przez wnioskodawcę zaliczony przez organ rentowy przy obliczaniu wartości kapitału początkowego jako okres składkowy może być uznany – zgodnie z żądaniem odwołującego – za okres pracy górniczej podlegający przeliczeniu z zastosowaniem przeliczników górniczych.

Zwrócić należy uwagę, że J. Z. złożył odwołania zarówno od decyzji ponownie ustalających wartość kapitału początkowego, jak i od decyzji o przyznaniu mu emerytury, wskazując, że ustalenie wartości kapitału początkowego miało bezpośredni wpływ na wyliczenie wysokości przysługującej mu emerytury naliczanej na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Podstawę obliczenia emerytury na podstawie art. 26 w zw. z art. 25 ustawy emerytalnej stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składki i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata

emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Przy ustalaniu wysokości emerytury dla osób nabywających prawo do emerytury w wieku niższym niż 65 lat (mężczyzna) kapitał początkowy podlega przeliczeniu poprzez dodanie do okresów składkowych okresu równego różnicy pomiędzy wiekiem emerytalnym wynoszącym 60 lat (kobieta) i 65 lat (mężczyzna), a faktycznym wiekiem przejścia na emeryturę.

W świetle powyższego wobec przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury, której wysokość jest uzależniona m.in. od wartości kapitału początkowego istota niniejszej sprawy sprowadzała się zatem do rozstrzygnięcia kwestii, jaką jest możliwość zastosowania preferencyjnych przeliczników pracy górniczej do obliczenia wysokości kapitału początkowego.

Zgodnie z regulacją art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, kapitał początkowy ustala się wykorzystując zasady obliczania emerytur dla osób urodzonych przed 1949 rokiem, określone w art. 53 tegoż aktu.

Jak zwrócił uwagę Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 24 kwietnia 2003 r. (III AUa 654/02) zarówno wykładnia językowa jak i systemowa przepisów, a zwłaszcza art. 174 w związku z art. 53 ustawy emerytalnej, przemawia przeciwko stosowaniu preferencyjnych przeliczników pracy górniczej i kolejowej do ustalania kapitału początkowego. Należy podkreślić, że wspomniany kapitał początkowy oblicza się według zasad wynikających z art. 53, ale przy uwzględnieniu pewnych odstępstw przewidzianych w punktach 2-12 art. 174. Powołany art. 53 zamieszczony jest w rozdziale 4 działu II omawianego aktu. Przepisy tegoż rozdziału dotyczą generalnie sposobu ustalania wysokości emerytur dla osób wymienionych w art. 27-50, czyli ubezpieczonych urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. oraz ubezpieczonych urodzonych po tej dacie i jednocześnie spełniających warunki przyznania świadczeń emerytalnych, o jakich traktują art. 46 i następne ustawy. Punktem odniesienia przytoczonej regulacji prawnej jest zatem krąg podmiotów innych niż osoby będące adresatami unormowań art. 24-26. Zawarte w art. 174 pkt 1 odesłanie ogranicza się tylko do jednego z artykułów wspomnianego rozdziału. Nie było więc intencją ustawodawcy stosowanie do ubezpieczonych przechodzących na emeryturę według przepisów art. 24-26 innych niż określone w art. 53 zasad obliczania kapitału początkowego. W kontekście art. 53 w związku z art. 174 pkt 1 kapitał początkowy stanowi wypadkową trzech wielkości: kwoty bazowej (określonej w art. 174 pkt 7), podstawy wymiaru świadczenia (obliczonej stosownie do art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 i art. 18 w związku z art. 174 pkt 3), oraz okresów składkowych i nieskładkowych (o jakich mowa w art. 6 i 7 w związku z art. 174 pkt 2). Przewidziane w art. 51 i 52 preferencyjne przeliczniki pracy górniczej - wobec braku odpowiedniego odesłania w art. 174 - nie mają zatem odniesienia do sposobu ustalania kapitału początkowego.

Na problem ten zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 kwietnia 2012 r. (I UK 373/11) wskazując, że pojęcia "okresy pracy górniczej" i "okresy równorzędne z pracą górniczą" to zwroty zastane, których znaczenia należy poszukiwać w uprzednio obowiązujących przepisach, a z tych wynika, że do "zwykłych" okresów pracy górniczej nie zalicza się żadnych przypadających od 15 listopada 1991 r. okresów pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wypłaconego na podstawie przepisów Kodeksu pracy, zasiłków z ubezpieczenia społecznego: chorobowego lub opiekuńczego, świadczenia rehabilitacyjnego. Stanowiły one uprzednio okresy zaliczalne do pracy górniczej, z których aktualnie ustawodawca zrezygnował, tak jak i z innych okresów zaliczanych, np. czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim, działalności kombatanckiej, służby w policji, nauki w szkole wyższej.

Również zawarte w odwołaniu żądanie zaliczenia okresów: 23.04.1971r. oraz od 13.04.1973r. do 07.05.1973r. do pracy górniczej są bezpodstawne. Przepis art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 21.11.1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 44, poz. 220 z późn. zm.) stanowiący, że pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od dnia zwolnienia z czynnej służby wojskowej podjął pracę u pracodawcy, u którego był zatrudniony w dniu powołania do tej służby, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia u tego pracodawcy w zakresie wszystkich uprawnień wynikających ze stosunku pracy, nie stanowi podstawy prawnej do zaliczenia okresu przerwy między ukończeniem służby wojskowej a ponownym podjęciem pracy jako okresu składkowego w myśl przepisów ubezpieczeniowych. Jak nietrudno zauważyć, przepis ten określa uprawnienia pracownika kończącego

odbywanie czynnej służby wojskowej i jednocześnie obowiązki zakładu pracy w zakresie stosunku pracy, mianowicie, po pierwsze, zakład pracy zatrudniający w momencie zakończenia służby wojskowej ma obowiązek zatrudnić takiego pracownika, po drugie, zatrudnienie winno być na stanowisku uprzednio zajmowanym lub równorzędnym pod względem rodzaju pracy i wynagrodzenia, po trzecie, okres zasadniczej służby wojskowej wlicza się do wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem (dodatek stażowy, nagrody jubileuszowe itp.) i jedynym warunkiem koniecznym dla zachowania tych uprawnień jest fakt zgłoszenia powrotu do pracy w ciągu 30 dni od zwolnienia ze służby (art. 106). Termin 30 dni wymieniony w obu przepisach jest więc terminem nieprzekraczalnym, w którym pracownik ma wyrazić wolę powrotu do pracy, ale nie może być zaliczony jako okres składkowy, bądź nieskładkowy, a tym bardziej jako okres pracy górniczej, a to z tej przyczyny, że brak jest w dyspozycji ww. przepisu jakichkolwiek szczególnych uregulowań w tym zakresie. Wręcz odwrotnie, przepis ten mówi wprost o zaliczeniu do uprawnień wynikających ze stosunku pracy jedynie okresu odbywania czynnej służby wojskowej. Przepisy ustawy emerytalno-rentowej precyzyjnie określają, które okresy można uznać za składkowe i nieskładkowe, w tym art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS wymienia, iż za okresy składkowe uważa się okresy czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim lub okresy równorzędne albo okresy zastępczych form tej służby. Przepis ten wyraźnie wskazuje, że do okresów składkowych można zaliczyć, jak prawidłowo podniósł skarżący, okres czynnej służby wojskowej, a nie sporny okres przerwy (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 października 2005 r. (III AUa 1336/04).

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołania nie znajdując podstaw do ich uwzględnienia.